

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.IV.30.168/2019/7. szám

A Szegedi Ítéltábla az elsőfokú eljárásban a dr. Bába István ügyvéd, míg a másodfokú eljárásban csatolt meghatalmazás alapján a Dr. Imre Márton ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** felperesnek - dr. Hegedűs Péter ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** I. rendű, **II.rendű alperes neve (címe)** II. rendű, a Fekete Ügyvédi Iroda által képviselt **III.rendű alperes neve (címe)** III. rendű, valamint a **felszámolószervezet neve (címe)** által képviselt **IV.rendű alperes neve (címe)** IV. alperes ellen szerződések érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2019. május 20. napján kelt 8.G.21.313/2017/64. számú ítélete ellen a felperes által 67. sorszámmal előterjesztett fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **megváltoztatja** és kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a IV. rendű alperesnek 8.449.412,- (Nyolcmillió-négyszáznegyvenkilencezer-négyszáztizenkettő) forintot, valamint ennek 7.731.100,- (Hétmillió-hétszázharmincegyezer-egyszáz) forint részösszege után 2012. február 24. napjától, 718.312,- (Hétszáztizennyolcezer-háromszáztizenkettőezer) forint részösszege után 2012. március 2. napjától a kifizetésig terjedő időre minden naptári félév teljes idejére a késedelemmel érintett félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a IV. rendű alperesnek 13.654.200,- (Tizenhárommillió-hatszázötvennégyezer-kettőszáz) forintot, valamint ezen összeg 8.625.000,- (Nyolcmillió-hatszázhuszonötezer) forint részösszege után 2011. április 30. napjától, 1.206.500,- (Egymillió-kettőszázhaty-ezer-öt-száz) forint részösszege után 2012. február 24. napjától, továbbá 3.822.700,- (Hárommillió-nyolcszázhuszonkettőezer-hétszáz) forint részösszege után 2012. március 11. napjától a kifizetésig terjedő időre, minden naptári félév teljes idejére a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 30 nap alatt adja a IV. rendű alperes tulajdonába és birtokába a **(település 1 neve)**, Belterület **(X)**. hrsz. alatt felvett, természetben **(település 1 neve)**, **(utca, házszám)** szám alatti 1618 m² alapterületű, lakóház, udvar, gazdasági épület megjelölésű belterületi ingatlan, 7.500.000,- (Hétmillió-ötszázezer) forint értékben, valamint az **(Y)** frsz-ú Landini Vision 95 típusú haszongépjárművet 5.212.789,- (Ötmillió-kettőszáztizenkettőezer-hétszáznyolcvankilenc) forint értékben.

Megkeresi a **(település 2 neve)**-i Járási Hivatal Földhivatali Osztályát az **(település 1 neve)**, Belterület **(X)**. hrsz. alatt felvett, természetben **(település 1 neve)**, **(utca, házszám)** szám alatti 1618 m² alapterületű lakóház, udvar, gazdasági épület megjelölésű belterületi ingatlan 1/1 tulajdoni hányada tulajdonjogának IV. rendű alperes javára történő ingatlannyilvántartási visszajegyzése, valamint a perindítás ténye bejegyzés törlése érdekében, eredeti állapot helyreállítása címén.

A III. rendű alperest a tulajdonjog-változás ingatlannyilvántartási átjegyzésének tűrésére kötelezi.

Megkeresi az illetékes közlekedési igazgatási hatóságot az **(Y)** frsz-ú Landini Vision 95 típusú gépjármű tulajdonjogának IV. rendű alperes javára történő gépjárműnyilvántartási visszajegyzése érdekében, eredeti állapot helyreállítása címén.

Kötelezi a IV. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 12.712.789,- (Tizenkettőmillió-hétszáztizenkettőezer-hétszáznyolcvankilenc) forintot eredeti állapot helyreállítása címén.

Mellőzi a felperes perköltség- és illetékfizetésre kötelezését.

Kötelezi az I. és II. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 1.500.000,- (Egymillió-ötszázezer) forint első- és másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi az I. és II. rendű alpereseket, hogy külön felhívásra egyetemlegesen fizessenek meg az államnak 4.000.000,- (Négy millió) forint első- és másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint:

A IV. rendű alperesi kft. 1989-ben alakult, kezdetben mezőgazdasági integrátori, nagykereskedelmi főtevékenységgel, emellett haszonbérelt területeken szántóföldi növénytermesztést is végzett. Az utóbbi tevékenységhez szükséges saját gépparkkal és mezőgazdasági eszközökkel rendelkezett, melyeket a székhelyként is szolgáló **(település 1 neve), (utca, házszám)** szám alatti ingatlanban tárolt. Az I. rendű alperes a Kft. tagja, és ügyvezetője, továbbá a családi vállalkozás tagjai voltak még az I. rendű alperesen kívül néhai házastársa, valamint gyermekeik, a perben nem álló **(személy 1 neve)**, és a II. rendű alperes. A IV. rendű alperesi családi gazdaság mellett az I. II. rendű alperesek, mint őstermelők 100-100 ha területen mezőgazdasági egyéni vállalkozóként is gazdálkodtak, melyhez az MVH-tól területalapú támogatásban részesültek: I. rendű alperes 2010., 2011. években őszi káposztarepce, kukorica, őszi búza vetőmag után, II. rendű alperes 2008., 2009. években zab és őszi káposztarepce után.

Az I. és II. rendű alperesek az általuk őstermelőként megtermelt gabonát 2003-tól folyamatosan a **(cég 1)**-nek értékesítették, az olajos magvakat, zabot, repcét pedig a IV. rendű alperesnek adták el. Az I., II. rendű alperesek tagjai a 104 tagot magában foglaló **(cég 1)**-nek is, II. rendű alperes egyúttal ügyvezető igazgatója a cégnek.

A IV. rendű alperes integrátori tevékenysége során a mezőgazdasági termeléshez ún. input anyagokat szerzett be és helyezett ki a vele szerződött termelőkhez (vetőmag, növényvédőszer stb.), továbbá szaktanácsadással látta el őket. A megtermelt terményt felvásárolva és tovább értékesítve, a befolyt vételárból kompenzálta a kihelyezett anyagok árát. Pl. a **(cég 2)**-től halasztott fizetéssel vásárolt IV. rendű alperes éveken keresztül input anyagot, évente az őszi folyamán, és a következő év őszién fizette ki, ezek vételárát, melyet a neki leadott termények tovább értékesítéséből befolyt vételárból finanszírozott.

A IV. rendű alperes kintlévősége megnövekedett a 2008-as gazdasági év elején, ezért a tartozások behajtása érdekében 2008. július 10-én megbízási szerződést kötött a felperessel (/52. beadvány

melléklete). A lejárt határidőjű igények érvényesítése során a felperes vállalta a szükséges adminisztratív és jogi előkészítő lépések megtételét havi 25.000,- forint + áfa megbízási díj ellenében. A szerződés 4. pontjában kikötötték továbbá, hogy a megbízási díjon felül a megbízottat (felperes) megilleti a behajtott összeg (tőke + kamat) 7% + áfa része, mint jutalék. A jutalékot a IV. rendű alperes, mint megbízó a számlájára történő beérkezést követően kiállított számla ellenében vállalta teljesíteni.

A IV. rendű alperes 2008. őszén 500 tonna gabona árut szállított be a **(cég 3)** részére értékesítés céljából. A számla befogadása ellenére a vételárat a vevő nem fizette ki, ezért a felperesnek 263.006.958,- forint vételár-követelés behajtása is feladatává vált. A felperes javaslatára a IV. rendű alperes 2009.02.03-án fizetési meghagyás kibocsátását kezdeményezte a **(cég 3)** ellen, melyen a jogosultnak járó költség címén külön feltüntette a felperes megbízási díját is. A perré alakult eljárásban a IV. rendű alperes felperesként ezen a címen 13.200.000,- forint követelést érvényesített behajtási költség megjelöléssel (/59. beadvány A/3. A/1. melléklete).

A **(cég 3)** 2009. szeptemberében felszámolás alá került, a IV. rendű alperes 113.694.761,- forint befogadott hitelezői igényéből a 2014. szeptember 25-én jogerőre emelkedett felszámolási eljárást befejezetté nyilvánító és vagyonfelosztásról rendelkező végzés szerint 56.824.400,- forint térült meg akként, hogy ebből 5.418.089,- forint volt a készpénz kifizetés, a fennmaradó összeg pedig 4 magánszeméllyel szembeni követelés engedményezése, többek közt **(személy 2)-vel** szembeni 42.381.666,- forint engedményezett követelés volt, mely azonban utóbb behajthatatlannak bizonyult.

A felperes 2011. december 5-én nyújtott be jelen perbeli IV. rendű alperes ellen keresetet a Kecskeméti Törvényszéken 16.191.513,- forint és járulékai megbízási díj megfizetése iránt. A 2014. június 16-án kelt 15.G.21.695/2013/65. számú elsőfokú ítélet 2.444.791,- forint + áfa tőke és 2011. március 3-tól a kifizetésig járó késedelmi kamat és perköltség megfizetésére kötelezte a IV. rendű alperest, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.346/2014/6. számú 2015. április 27-én kelt ítélettel megváltoztatta az elsőfokú ítéletet és a marasztalás összegét 15.738.520,- forintra felemelte. Az esedékesség időpontját a felek közötti jogviszonyt felmondó IV. rendű alperesi levél dátumában (2011. március 3.) jelölték meg az ítéletek. Az ítéltábla ítélete indokolásában abból indult ki, hogy az alperes a per során nem bizonyította, hogy az írásba foglaltaktól eltérő feltételekkel kötötték volna meg a szerződést vagy azt módosították volna, így a felperes szerződéses kötelezettségeinek teljesítése szempontjából az írásba foglalt szerződésből kell kiindulni. A tényállásból megállapítható volt, hogy a felperes a **(cég 3)** tartozásának behajtása során is eleget tett szerződési kötelezettségeinek, ezt a tanúbizonyítás alátámasztotta. Az ítéltábla kitért arra, bár több személy is részt vett az eredményes behajtásban, szerepük azonban nem súlyozható, a résztvevő felperesi megbízottat a sikerdíj ezért megilleti. A felperes eredményes bizonyításával szemben az előzményi per alperese (jelen per IV. rendű alperese) nem tudta igazolni, hogy a megtérülése a megbízott tevékenységi körén kívüli okból következett be. A jogerős ítélet megállapítása szerint a felperes a megbízási szerződésben foglalt kötelezettségének minden tekintetben eleget tett, eredményes eljárását követően azzal összefüggésben történt a 168.943.209,- forint összegű részbeni megtérülés. Az ítéltábla mindezekre tekintettel a bruttó 179.868.700,- forint után kikötött 7% + áfa mértékű sikerdíjat 15.738.520,- forintban állapította meg, mely a felek közötti jogviszony megszűnéséhez igazodó időpontban vált esedékessé, tekintettel a felek közötti elszámolási kötelezettség ezen időpontban történt megnyílására. A jogerős ítéletet a Kúria felülvizsgálati eljárásban a 2016. augusztus 13-án kelt Pfv.V.21.555/2015/8. számú ítélettel hatályban tartotta.

A **(cég 3)**-hoz leszállított termény kifizetetlen vételára miatt 2008. őszén a IV. rendű alperesnek is jelentős tartozása maradt fenn az input anyagok kapcsán a beszállítók felé, illetve a kistermelők felé az átvett termény vételárával maradt adós. Az integrációk további működése érdekében 2009. december 14-én 23.450.000,- forint és 2011. január 4-én 17.000.000,- forint kölcsönt vett fel a **(pénzintézet neve)**-től, melyet határidőre visszafizetett (22/A/3. A/4. A/5.).

A **(cég 4)** 2009. február 20-án a IV. rendű alperes ellen felszámolási kérelmet terjesztett elő, mert a 2008. őszén vásárolt őszi búza 27.405.360,- forint vételárát határidőre nem fizette ki. Az eljárást a bíróság megszüntette, mert 2009. július 6-án kelt megállapodással az adós a tartozást rendezte (22/A/10.).

A **(cég 5)**-tel felszámolás előtti felszólítás nyomán ugyancsak megegyezésre jutott a IV. rendű alperes a 7.208.974,- forint lejárt beszállítói követelés tárgyában, csak úgy mint a **(cég 6)-tal**, 2011. február 9-én kötött egyezségi megállapodással. A **(cég 7)** felé 12.723.329,- forint elismert tartozása állt fenn a IV. rendű alperesnek, melynek megfizetési módjában, **ütemezésében** 2014. tavaszán a jogosult felszámolójával egyezett meg az I. rendű alperes, mint ügyvezető. A IV. rendű alperes tagjai 2011-ben 16.900.000,- forint, 2012. évben pedig 14.870.000,- forint tagi kölcsönt nyújtottak (22/A/6., /7.).

A IV. rendű alperes köztartozásait határidőben teljesítette.

A **(cég 3)**-mal szembeni 266.000.000,- forint nagyságrendű, 2008. őszén esedékessé vált követelésből a felperessel kötött megbízási szerződés időtartama alatt 168.943.209,- forint megtérülés volt, a **(cég 3)** elleni felszámolási eljárásban 113.694.761,- forint regisztrált hitelezői igényrel vett részt IV. rendű alperes.

Az így keletkezett pénzügyi hiány pótlásához, valamint a IV. rendű alperes folyamatos működéséhez és a **(cég 3)** „károsultjainak” mentesítéséhez a fentiekben sorolt banki hitelek, és tagi kölcsönök nyújtottak kiegészítő fedezetet az árbevétel mellett.

A IV. rendű alperes mezőgazdasági termelő tevékenységét szolgáló géppark működtetéséhez, munkaerő foglalkoztatásához azonban további likvid pénzeszközre lett volna szükség, így felmerült a tevékenységi struktúra átalakítása. Az új földforgalmi törvényben tervezett változás is korlátozta a Kft., mint jogi személy földhaszonbérleti lehetőségét, ezért a cégvezetés a saját mezőgazdasági termelő tevékenységének leépítése iránt tett intézkedéseket.

A IV. rendű alperes két fő tevékenységi körének, a gabona nagykereskedelemnek, és az integrátori tevékenységnek fenntartása mellett több saját tulajdonú mezőgazdasági gépet, eszközt, ingóságot, valamint a székhelyként bejelentett ingatlant értékesített 2011. és 2012-es évben, az I. és II. rendű alperesek részére az alábbi szerződéscsomagokban:

A IV. rendű alperes 2011. április 29-én a 526501 és 526502 számlakon rögzített Monosen Rapid vetőgépet, kukorica és napraforgó adaptert, valamint NEW Holland rakodógépet adott el II. rendű alperesnek. A fizetendő 3.625.000,- forint és 5.000.000,- forint vételár „kompenzálásra” került a II. rendű alperes által a IV. rendű alperesnek 757766 jelű számlával igazoltan 2009. júniusában eladott 82 tonna zab és 130 tonna repce 13.675.200,- forint vételárköveteléssel szemben (10/A/6. /A/7. A/8.).

A IV. rendű alperes 2011. október 4-én értékesített egy Landini Vision 95 traktort I. rendű alperesnek (526417 számla) 5.212.789,- forintért, a vételarat I. rendű alperes banki átutalással kifizette.

A IV. rendű alperes a 2012. március 14-én kelt írásbeli adásvételi szerződéssel adta el a cégjegyzékbe székhelyként bejelentett, **(település 1 neve)**, belterület **(X)** hrsz-ú, természetben **(település 1 neve)**, **(utca, házszám)** szám alatti lakóház, udvar, gazdasági épület és eszköztároló

megjelölésű ingatlant 7.500.000,- forintért, I. rendű alperesnek, aki a vételárat banki átutalással fizette meg (526576 jelű számla)

A II. rendű alperes az 526575 számú számlán rögzítettek szerint 2012. március 10-én vásárolta meg egy 4 m-es tárcsát, Vaderstadt Carrier gépet, árokásót és aggregátort 3.822.700,- forintért, továbbá az 526616 számla szerint egy MTZ 82 típusú traktort, egy 16 tonnás és egy 6 tonnás pótkocsit, szárzúzót, hengert, Honda motorkerékpárt és egy kombinátort, összesen 1.206.500,- forintért. Az 526575, és az 526616 számlába foglalt mindösszesen 5.029.200,- forint vételár fizetési kötelezettség kompenzációval került teljesítésre, azt a II. rendű alperes által a IV. rendűnek 2009. júniusban eladott 82 tonna zab és 130 tonna repce még kifizetetlen vételárába, valamint a 2009. augusztus 26-án eladott 104 tonna repce 9.100.000,- forint vételárába beszámították (10/A/9, A/10.).

Az I. rendű alperes 2012. március 1-jén vásárolta meg a Hardi Twin Stream megjelölésű eszközt, és további ingóságokkal 718.312,- forintért, a 0287351 számlában foglaltak szerint, valamint 2012.02.23-án az 526615 számú számla kiállításával a Landini Landpower 135, VW Transvan, Nissan Navara gépkocsikat, BSS pótkocsit, egy utánfutót, lakókocsit, és 2 db 6 tonnás pótkocsit együttesen 7.531.100,- forintért. E két számlában rögzített vételárat is kompenzációval teljesítette az I. rendű alperes. A 2010.11.02-án a **(IV. rendű alperes)**-nek eladott 20 tonna repce (844715 számla), a 2010.11.30-án eladott 80 tonna kukorica (844720 számla), a 2011.06.25-én eladott 5,1 tonna repce (844721 számla), és a 2011.06.28-án eladott búza, mint vetőmag alapanyag eladásról kiállított 844723 jelű számlába foglalt 8.249.412,- forint I. rendű alperesi vételárköveteléssel szemben került sor beszámításra (10/A/11.).

A beszámítások (kompenzációk) eredményeként az I. és II. rendű alperesnek vételár követelése nem maradt fenn a IV. rendű alperessel szemben, csak a tagi kölcsönökből eredő igények kielégítésére nem került sor.

A 2011. évi eszközadatok valamennyivel a könyv szerinti érték alatt történtek, míg a 2012. évi eladások kevéssel a könyv szerinti értékek felett. A társasággal kötött adásvételi szerződések alapján az I. rendű alperes 12.712.789,- forintot kifizetett és 8.249.412,- forintot kompenzált. A II. rendű alperes 13.654.200,- forintot kompenzált. Együttesen 34.616.401,- forintot tett ki a szerződésekkel érintett összes vételár.

A IV. rendű alperes a jogerős marasztalás ellenére sem tett eleget a sikerdíj fizetésre kötelező jogerős ítéleti marasztalásnak, ezért a felperes 2015.08.07-én felszámolási kérelmet terjesztett elő vele szemben. A Kecskeméti Törvényszék Fpk..... számon 2016.09.28-ai hatállyal elrendelte a IV. rendű alperes felszámolását, felszámolóként a **(felszámoló szervezet neve)**-t jelölte ki. A felszámoló 2017.07.07-én biztosított iratbetekintési jogot a felperes részére, aki hitelezőként mindösszesen 27.737.592,- forint (eljárási költség, tőke, regisztrációs díj és késedelmi kamat) hitelezői követelést jelentett be. A IV. rendű alperes felszámolási eljárásában a felperesen kívül az I. rendű alperes 5.179.125,- forint, a II. rendű alperes 10.100.430,- forint tagi kölcsön visszakövetelés címén, a NÉBIH pedig 34.500,- forint erejéig jelentett be hitelezői igényt.

A felperes 2017. július 31-én előterjesztett keresetében annak megállapítását kérte, hogy a IV. rendű alperes és annak tagjaival, ügyvezetőjével (az I. és II. rendű alperesekkel) kötött adásvételi szerződések semmisek, és az eredeti állapot helyreállítása körében a bíróság kötelezze I. és II. rendű alperest az ingatlan és az ingóságok a IV. rendű alperes tulajdonába és birtokába adására. A III. rendű alperest, mint az ingatlanra 2013.07.18-án 34224/6. szám alatt 27.000.000,- forint és járulékai erejéig bejegyzett jelzálogjog jogosultját ennek türéseire kérte kötelezni.

Elsődleges jogcímként a Cstv.40.§ (1) bekezdés a) pontjára és (3) bekezdésre hivatkozott. Állította, hogy a szerződések a felperes, mint hitelező kijátszására irányuló szándékú, rosszhiszemű, ingyenes jogügyletek voltak, és a felperesi követelés kielégítési alapjának elvonását eredményezték. Az eszközöket, és az ingatlant a piaci árnál alacsonyabb áron értékesítették, mely a társaságnál vagyonsökkenést eredményezett.

Arra tekintettel, hogy az I., II. rendű alperesek egyes eszközöket időközben továbbértékesítettek, a felperes keresetét akként módosította, hogy ezen eszközöknek a IV. rendű alperessel kötött jogügylet idején érvényes forgalmi értéke megfizetésére kérte kötelezni az I., II. rendű alpereseket.

Elsődleges kereseti kérelmét a későbbiekben akként pontosította, hogy kizárólag a Landini Vision 95 típusú haszongépjárműre vonatkozóan kérte a forgalmi érték és a vételár különbözete megfizetésére kötelezni az adásvételi szerződés semmissége okán I. rendű alperest. Az egyéb ingóságok vonatkozásában amennyiben az eredeti állapot helyreállítása már nem lehetséges, a szerződésbe foglalt vételár megfizetésére kötelezést kért (29., 35. sz. beadvány).

Másodlagosan az rPtk.200.§ (2) bekezdése alapján jóerkölcsbe ütközés miatt kérte a szerződések semmissé nyilvánítását. Ebben a körben arra hivatkozott, hogy mindazon tárgyi eszközét értékesítette a IV. rendű alperes, amely a gazdálkodásához nélkülözhetetlen volt. Az értékesítéssel az adós hitelezőinek kielégítési alapja került elvonásra úgy, hogy az eszközök vételára sem folyt be a kompenzáció miatt. I. II. rendű alperesek saját követeléseiket elégitették ki, ezzel elvonva a felperes igényének kielégítési alapját. E jogügyletek tartalma és a vele elérni kívánt eredmény nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen a közfelfogással és sérti a jóerkölcsöt.

Másodlagos keresetét kiegészítve, arra kérte kötelezni I. II. rendű alpereseket, hogy fizessék meg a szerződésbe foglalt vételár és a valós forgalmi érték különbözetét, mely értékkülönbözetet valamennyi ingóság esetében egységesen jelölt meg, a számlákban rögzített eladási ár 30%-ában.

A felperes kereseti tényállítása szerint az alperesek rosszhiszeműségére lehet következtetni abból, hogy 2010.-2012. években a IV. rendű alperes valamennyi eszközét értékesítették, továbbá az eszközök tárolására szolgáló ingatlant is, és kifizették azokat a hitelezőket, akik felszámolással fenyegették az adóst, illetve amennyire módjukban állt, a tagok részben saját magukat. Annak ellenére, hogy ebben az időszakban folytak be pénzüsszegek az adóshoz, a felperes felé azonban nem teljesítettek. Rosszhiszeműség körében felperes arra is hivatkozott, hogy a **(cég 1)**-el fennálló személyi összefonódás következtében a **(IV. rendű alperes)**-nél (IV. rendű alperes) nemcsak a mezőgazdasági tevékenység épült le, hanem a kereskedelem is, a mérlegadatokból látszik, hogy 2012-ben még 281.000.000,- forint volt az árbevétel, 2013-ban 58.000.000,- forint, 2014-ben pedig már csak 2.000.000,- forint. Az alperesek előtt 2011. februártól ismert volt felperes sikerdíj követelése, amivel számolniuk kellett. Ehelyett az ingatlant és az eszközöket forgalmi érték alatt, belső körben értékesítették, nem pedig reális forgalmi értéken, kívül álló személyeknek meghirdetve. Az I. rendű alperes által képviselt IV. rendű alperes törvényi kötelezettsége volt az is, hogy a válságmenedzselés során fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben a hitelezői érdekeket szem előtt tartva járjon el és megakadályozza a cégvagyon csökkenését.

A felperes arra is hivatkozott, hogy a kompenzált számlák mögött tényleges árumozgás, terményeladás nem volt, ennek hiányában az I., II. rendű alperesek szerzése valójában ingyenes volt.

Az I., II. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték, a III. rendű alperes zálogjogosultsága érintetlenül hagyása mellett a kereset teljesítését nem ellenezte, a felszámoló által képviselt IV. rendű alperes a per során érdemi nyilatkozatot nem terjesztett elő.

Az I. II. rendű alperesek érdemben vitatták, hogy a perbeli szerződéskötések idején fizetéseképtelen helyzetben volt a IV. rendű alperes és azt is, hogy válságmenedzselésre volt szükség. A mérlegadatok szerint 2011. évben és az azt követő években is több száz millió forint árbevétele volt

a Kft-nek, mert tovább folytatta főtevékenységét, a termeltetést, és a nagykereskedelmet. A mindössze 28 hektáron haszonbérleti szerződés alapján folytatott gazdálkodásból elenyésző árbevétele volt, ez is indokolta az elavult és felújításra szoruló géppark értékesítését a cég tehermentesítése, valamint a szállítók, östermelők kifizetése érdekében. Állították, hogy a Cstv. 40.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott konjunktív feltételek nem állnak fenn, másrészt a (3) bekezdés vélelmével ellentétben a szerződő felek nem voltak rosszhiszeműek és I. II. rendű alperesek tulajdonszerzése visszterhes volt. Hangsúlyozták, a felperes sikerdíj követelésének jogszerűségét mindvégig vitatták, és a jogerős ítélet meghozatalának időpontjáig nem számoltak ezzel a fizetési kötelezettséggel. Sem az eladó, sem a vevő szándéka nem irányult a felperesi követelés alapjának elvonására. A hitelezői igény kielégítésének kijátszására irányuló csalárd cézzal szemben, az ügyletkötések idején, (2011. április, október és 2012. március) éppen a jelentős kintlévőségek behajtása, a működőképesség fenntartása, illetve a nem vitatott hitelezői igények kielégítése, és a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet elkerülése volt a cél.

A felperes vitatott követelését azért sem kellett ebben az időben hitelezői igényként számba vennie a IV. rendű alperesnek, mert teljesítésigazolás és felperes által kiállított számla nem is állt rendelkezésre, ami pedig szerződési előfeltétel volt a kifizetéshez. Mindezeket túl a 2011. december 3-án kezdeményezett fizetési meghagyásos eljárásban és perben a IV. rendű alperes költség címén érvényesítette a felperes sikerdíját a **(cég 3)-mal** szemben, ezzel biztosítva a fedezetet. A szerződő felek szándéka 2011. április, október és 2012. márciusban még eshetőlegesen sem irányulhatott a felperes követelésének kijátszására.

Az I-II. rendű alperesek állították, hogy valamennyi átruházás visszterhes volt és az ügyleteket mind az eladó, mind a vevők indokolt gazdasági döntése motiválta.

A Cstv.40.§ (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés szempontjából irreleváns, hogy az adott visszterhes, valóságos, és mindkét fél szerződéses akaratát tükröző adásvételi szerződésben kikötött vételár összegszerűen pontosan megegyezik-e egy esetleg szakértő által megállapított piaci értékkel. A vételár kialakításában számos szempont közrejátszik, amit figyelembe vehetnek a felek a vagyontárgy nyilvántartási értékén túlmenően pl. a vagyoneszköz életkora, műszaki állapota.

Fenntartva, hogy az eszközök és az ingatlan reális forgalmi értéken kerültek értékesítésre, megjegyezték, a Cstv. 40.§ (1) bekezdés és az rPtk. 200. § is jogkövetkezményeként eredeti állapot helyreállításáról rendelkezik, nem pedig a szerződésbe foglalt ár +30%, vagy piaci ár különbözetének megtérítéséről.

A másodlagos kereset kapcsán az alperesek arra a jogi álláspontra hivatkoztak, hogy többlettényállási elem hiányában nem ütközik nyilvánvalóan jóerkölcsbe az az adásvételi szerződés, ahol a vevő és az eladó cég tulajdonosai között azonosság áll fenn (BH.2017. 233. sz. eseti döntés).

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest a le nem rótt illeték, valamint I. és II. rendű alperesek javára eljárási költség megfizetésre. Rendelkezett továbbá a per tárgyát képező ingatlanra vonatkozó perfeljegyzés törlése iránt. A bíróság ítélete jogi indokolásában elsődlegesen megállapította, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjára alapított pert az előírt törvényi jogvesztő határidőn belül indította a felperes, ezért a keresetet érdemben vizsgálta. Tényként állapította meg, hogy a keresettel támadott szerződéseket a fizetéseképtelenné váló adósként utóbb felszámolás alá került IV. rendű alperesi kft. saját tagjaival, illetve ügyvezetőjével, I., II. rendű alperesekkel kötötte. A törvényi tényállás szerint az adós vagyonának csökkenését eredményező ügyleten túl konjunktív feltétel a hitelező kijátszására irányuló adósi szándék és ennek ismerete a szerző fél részéről. A Cstv. 40. § (3) bekezdés szerinti, a jelen perben is érvényesülő törvényi vélelem folytán azonban a rosszhiszeműséget, illetve az ingyenességet vélelmezni kell. Ebben a részben a bizonyítási teher átfordul, és a vélelem megdöntése érdekében, az alpereseknek kellett a perben bizonyítaniuk a visszterhességet, valamint a rosszhiszeműség hiányát. Ez utóbbi szubjektív kategória az átruházó adósnál, és a jogszerző alpereseknél egyaránt a tudati minőséget

jelent. Az elsőfokú bíróság az alpereseknek a vélelem megdöntésére felhozott érveit, bizonyítékait részletesen vizsgálta. E körben abból indult ki, hogy az alperesi oldalon felperes sikerdíj követelése bár 2010. augusztusában, illetve 2011. februárjában már ismert volt, azonban vitatták annak jogszerűségét. A rosszhiszeműséget csak az alapozhatja meg, ha célzottan azért történik a vagyontárgy elidegenítése, hogy a követelés fedezetét elvonják a jogosult elől. A bíróság a lefolytatott tanúbizonyításra alapított jogkövetkeztetése e körben az volt, hogy az adós társaság, illetve az alperesi oldal részéről ilyen szándék nem állhatott még fenn, tekintve, hogy a felszámolási kérelem benyújtását megelőző négy és fél, három és fél évvel korábban kötött szerződésekről van szó. A bíróság külön értékelte, hogy a csatolt főkönyvi kivonatok szerint 2010-től 2012-ig terjedő időszakban a IV. rendű alperes még jelentős árbevételel rendelkezett, adó- és köztartozásait rendezte. **(Könyvelő neve)** könyvelő tanúvallomása alapján a bíróság a cég folyamatos fizetőképes működését erre az időszakra nézve megállapíthatónak találta. A kifizetések, illetve a mérlegeredmények, valamint az a körülmény, hogy a felszámolási eljárásban már kizárólag csak az I., II. rendű alperesek tagi kölcsönkövetelése, valamint a NÉBIH jelentéktelen igényén kívül a felperes követelése maradt fenn, a bíróság álláspontja szerint azt a következtetést teszi levonhatóvá, hogy a perbeli szerződések megkötésekor a felperes követelésének kielégítési alapja még rendelkezésre állt. A felperes követelésének további fedezetét jelenthette a **(cég 3)** elleni perben költségként érvényesített sikerdíj, valamint a felszámolási eljárásban bejelentett hitelezői igényből akkoriban még várt megtérülés. A perben támadott jogügyletek visszterhességét a bíróság **(könyvelő neve)** könyvelő, valamint **(könyvvizsgáló neve)** könyvvizsgáló tanúvallomásai alapján igazoltnak találta. A törvényszék a felperesi indítvány ellenére nem látott okot e tanúvallomások bizonyítékok köréből való kirekesztésére. A könyvvizsgáló tanúvallomása, nyilatkozatai értékelésénél a bíróság arra is figyelemmel volt, hogy a megfelelő szakmai felkészültséggel és kompetenciával rendelkező tanú bejegyzett igazságügyi könyvszakértő is. Ő az alapbizonylatok alapján az eszközök értékesítésének visszterhességét kifejezetten megerősítette. A bíróság álláspontja szerint e bizonyítékok elegendőek voltak az ingyenesség vélelmének megdöntéséhez. Az ügyletek kapcsán a résztvevők rosszhiszeműségét, mint tényállási elemet a bíróság azért nem találta fennállónak, mert a IV. rendű alperes a jogügyletek megkötésekor még vitatta a felperes sikerdíj igényét, aki számlát sem állított ki a követelés érvényesítéséhez. A bíróság álláspontja szerint ez azt jelzi, hogy felperes is csak függő követelésként tartotta nyilván az igényét. Ekkor még fennállt a lehetősége annak is, hogy a IV. rendű alperes adósaitól közvetlenül behajtsák a sikerdíjat. E tekintetben a bíróság a tényállást **(személy 3)**, a perbeli időszakban felperessel munkaviszonyban állt, a szerződéskötésekben részt vett tanú vallomására alapította. Ilyen körülmények között az elsőfokú bíróság nem látta megalapozott hivatkozásnak, hogy az I., II. rendű alperesek, mint tagok előző évi termény eladásából származó vételárköveteléseinek kompenzálása valójában a felperes hátrányára részesítette volna előnyben az I., II. rendű alpereseket. A Cstv. 57. § (1) bekezdés szerinti rangsort ekkor még nem kellett IV. rendű alperesnek figyelembe vennie, hiszen a felszámolás elrendelését évekkel megelőző perbeli időszakban még a gazdálkodásáról, a folyamatos működés fenntartásáról kellett gondoskodni. A kialakult körülmények között a bíróság életszerűnek találta, hogy a szerkezet átstrukturálása, és a tevékenységi kör ésszerű módosítása folytán az eszközpark elidegenítésére kerüljön sor, tekintettel a jogi környezet megváltozására is, mely a továbbiakban már nem tette lehetővé a haszonbérleti úton történő mezőgazdasági földművelést a IV. rendű alperesi társaság számára. A IV. rendű alperes a géppark hasznosítása helyett szabadon dönthetett úgy, hogy azt elidegeníti, ez egy gazdasági döntés volt, amely nem a felperesi követelés kielégítési alapjának elvonását célozta. Az értékesítéskori árak meghatározásánál a bíróság figyelembe vette, hogy azok igazodnak a könyv szerinti értékekhez, a harmadik személy felé történő értékesítési nehézségeket illetően a bíróság elfogadta az I. rendű alperes nyilatkozatát, valamint **(könyvelő neve)** könyvelő azt megerősítő tanúvallomását. Az ingatlan vételárának reális voltára az okirati bizonyítékok elegendőek a bíróság álláspontja szerint, az azoktól eltérő jelentősebb értéket meghatározó

értékelési bizonyítvány adatát pedig az értékbecslést végző személy számítási hibára utaló tanúvallomására tekintettel nem találta irányadónak. A feltárt tényállásból a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperesek az ingyenesség és a rosszhiszeműség vélelmét egyaránt megdöntötték. A törvényszék a szakértői bizonyítást sem az ingatlanok, sem pedig az ingók forgalmi érték meghatározásához nem találta szükségesnek. A csalárd, rosszhiszemű szándék bizonyítottága hiányában a szerződéses szabadság elvét szem előtt tartva az adásvételben résztvevő felek szabad akaratnyilvánítása alakíthatja ki az érték- és ellenérték-viszonyokat. A reális piaci ellenértékek perbeli szerződésekbeli meghatározásával kapcsolatban a bíróságnak nem merült fel kételye. A már nem hasznosítható, elavult eszközpark értékesítése ésszerű és célszerű gazdasági döntés volt, a bíróság e megállapítását **(könyvvizsgáló neve)**, valamint **(könyvelő neve)** tanúvallomásaira alapította.

A másodlagos keresetet, mely az adásvételi szerződések semmisségének jóerkölcsbe ütközés címén történő megállapítását célozta, többlettényállás hiányában nem találta megalapozottnak. Az egységes bírói gyakorlatra utalva hangsúlyozta, többlettényállási elem hiányában nem ütközik nyilvánvalóan jóerkölcsbe az adásvételi szerződés, ahol az eladó cég és a vevő tulajdonosai között azonosság áll fenn. Megjegyezte, a jogalkotó speciális alakzatot szabályozott a Cstv-ben, melyhez kapcsolódó tényállási elemek az elsődleges kereset alátámasztásához a perben nem nyertek bizonyítást, így további tényállási elem hiányában a másodlagos kereset sem tekinthető megalapozottnak.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és 3-8. sorszámmal jelölt ingó adásvételi szerződésekre nézve részítélettel a keresetének helyt adást. Másodlagosan a Pp. 252. § (2), illetve (3) bekezdés alkalmazásával kérte az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat meghozatalára utasítását. A fellebbezés indokolásában lényeges eljárási szabálysértésre hivatkozással sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 3. § (3) bekezdés, valamint 163. §, illetve a 164. § (1) bekezdés szerinti tájékoztatási kötelezettségének. A bizonyítási teherrel kapcsolatos kioktatás körében figyelemmel kellett volna lenni a Cstv. 40. § (3) bekezdés törvényi vélelmére, melynek megdöntése az alpereseket terheli jelen perben. Ezzel szemben nem a felperesnek kellett bizonyítania a hitelező kijátszására irányuló csalárd szerződések kapcsán a résztvevő felek rosszhiszeműségét. Mindezt a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pont szerinti tényállás tükrében kell értelmezni a per adott állása szerint. Értékelni kell egyrészt a vélelem megdöntése körében a rendelkezésre álló nyilatkozatokat és bizonyítékokat, másrészt mindezek fényében lehet csak a bizonyítási terhet meghatározni. Az elsődleges kereseti kérelem alapjául szolgáló törvényi tényállás lényeges eleme az adós vagyonának csökkenését eredményező szerződéskötések, melyek kifejezetten a hitelező kijátszására irányultak. Erről a szándékról a résztvevő feleknek tudniuk kellett. Amellett, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében már mindezen szempontok szerint vizsgálta a tényállást, a pervezetés során a kioktatási kötelezettségének mégsem eszerint tett eleget. Pervezetési hibaként róta fel, hogy a bíróság az igazságügyi könyvszakértői bizonyítást elrendelte, majd utóbb azt mégis mellőzte, és **(könyvvizsgáló neve)** alperesi oldal könyvvizsgálójának tanúvallomására alapította az ítéletet. Ez nem pótolhatja a független szakértői vizsgálatot és véleményt. **(Személy 3)** tanúvallomását sem találta az alperesi álláspont bizonyítására alkalmasnak. Külön kiemelte, a tanú szerződésmódosításra nem emlékezett, emellett kifogásolta, hogy a bíróság az előzményi perben már jogerős ítélettel megállapított tényállás, egyik elemére nézve újra meghallgatta a tanút, a tanúvallomásból a szerződésmódosítással kapcsolatos részt pedig figyelmen kívül hagyta. Megjegyezte, a tanú elfogulatlansága is kétséges, tekintettel arra, hogy korábban a felperesi társasággal munkaügyi perben állt. A felperesi kérdésre adott tanúvallomás ettől függetlenül megerősítette, hogy az alperesi oldalon számolnia kellett a sikerdíj-követeléssel, mivel a tanú is úgy nyilatkozott, hogyha a követelés felét sikerült behajtani, akkor a fele összegű sikerdíj járt. A díj iránti követelés

esedékességének körében helyesnek minősítette az elsőfokú bíróság megállapítását, mely szerint az, igényállapotba 2011. március 2-ával került, mivel a jogerős marasztalás esedékessége ezen időponttal lett meghatározva a megbízási szerződés egyoldalú felmondásához igazodóan.

Kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság nem vitatott tényként fogadta el az adós társaság gépparkjának elavultságát, ezzel szemben állt az álláspontja, ezért a járművek műszaki állapotára és értékére nézve szakértői bizonyítást kellett volna lefolytatni. Csak az eszközök valós forgalmi értékének hiteles bizonyítékkal való alátámasztása esetén lehet állást foglalni abban, hogy a kikötött vételárak igazodtak-e a valós piaci viszonyokhoz, és a járművek eladási ára valós értéküket tükrözték-e. Ez a perbeli jogügyletek szerződő feleinek csalárd szándékát is feltárhatta volna jelentős aránytalanság esetén. A felperes ezért is indítványozta a per során több alkalommal a szakértői bizonyítást.

(Könyvvizsgáló neve) tanúvallomásával kapcsolatban a tanú elfogultságát hangsúlyozta mivel a könyvvizsgáló lényegében saját munkájának utólagos értékelését végezte el. Megállapítható továbbá, hogy olyan többletinformációkkal rendelkezett a tanú a peradatokkal kapcsolatban, amelyeket kizárólag I., II. rendű alperesektől kaphatott. A perbeli időszakra nézve független, objektív szakértői bizonyítást kellett volna folytatni az adós vagyoni helyzetéről a kielégítési alap fennállására nézve. Ennek hiányában mindezekről ítéleti megállapítás nem tehető. A kompenzációval történő vételár-kiegyenlítések kapcsán külön sérelmezte felperes, hogy az I. és II. rendű alperesek a Cstv. kielégítési sorrendjében őt követő hitelezőként jutottak hozzá saját vételárköveteléseikhez. Ez már a IV. rendű alperes fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének időszakában történt. Ilyen helyzetben azonban a hitelezők, így a felperesi társaság érdekeit kellett volna a cégvezetésnek szem előtt tartania. Az adott helyzetben a IV. rendű alperes kizárólag akkor köthette volna meg a perben támadott jogügyletet, ha meggyőződött volna arról, hogy a tag, illetve ügyvezetője felé fennálló kötelezettség teljesítése mellett képes marad tartozásait a külső hitelezők, így felperesi társaság részére még megfizetni, és ehhez megfelelő fedezete megmarad. Külön kérte figyelembe venni, hogy az elsőfokú bíróság is megállapította, a perbeli ügyletek esetében a 2011. évi tárgyi eszközök a könyv szerinti érték alatt kerültek értékesítésre, míg a 2012-es könyv szerinti értéket kismértékben meghaladó ár sem fogadható el, mivel az amortizált könyv szerinti érték az adott eszköz piaci áránál alacsonyabb. Az ingyenesség vélelmének megdöntéséhez és a visszterhesség bizonyításához a perben igazságügyi könyvszakértő kirendelése lett volna szükséges, ilyen szakértői megállapítás hiányában az ingyenesség vélelmét az alperesek nem döntötték meg. A peradatok ezzel szemben azt mutatják, hogy az alacsony áron történő értékesítés történt, ebből pedig már önmagában lehet következtetni a csalárd és rosszhiszemű szándéokra. Külön kiemelte az ingatlanra vonatkozó jelentős eltérést mutató értékbecsléseket. Ellentmondásosnak minősítette az alperesi védekezést abban a részében is, hogy I. és II. rendű alperesek egyrészt vitatták a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennálltát, míg más oldalról ugyanerre az időszakra nézve előadták, hogy erőfeszítéseket kellett tenni éveken át annak érdekében, hogy a cég működőképességét fenntartsák, ezért történt az eszközök kényszerértékesítése is. Az ingóságok forgalmi érték meghatározásához szükséges szakértői bizonyításon túl, az ingatlan adásvétellel kapcsolatos okirati bizonyítékok ellentmondásossága miatt külön hangsúlyozta ingatlanforgalmi szakértői vélemény beszerzésének fontosságát.

Az I. és II. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Külön jelezték, hogy a kizárólag lényeges eljárési hibákra hivatkozó fellebbezés az ítélet megváltoztatására nem adhat alapot, legfeljebb hatályon kívül helyezési ok lehet. A Polgári Perrendtartás Magyarozatára, valamint az ahhoz kapcsolódó bírói gyakorlatra utalva hangsúlyozták, a Pp. 3. § (3) bekezdés szerinti tájékoztatási kötelezettség megsértése azonban önmagában nem szolgálhat alapul hatályon kívül helyezéshez. A szakértői bizonyítás elmaradása kapcsán a Pp. 177. § (1) bekezdésre hivatkozva előadták, a bíró döntheti el, hogy meddig terjednek

a saját ismeretei, és miben szükséges annak valamilyen különleges szakértelemmel rendelkező személy bevonásával történő kiegészítése. **(Személy 3)** tanúvallomása kapcsán a Pp. 229. § (1) bekezdés kizáró szabálya nem alkalmazható, a tanúvallomás lényege az volt, hogy felperes gyakorlata szerint a sikerdíjat az adóstól hajtotta be. Az adásvételi ügyletek megkötésekor ezért még a IV. rendű alperesnek nem kellett számolnia a felperesi követeléssel, hiszen a **(cég 3)**-mal szembeni peres, majd a felszámolási eljárás még folyamatban volt, onnan a megtérülés lehetősége fennállt. A szakértői bizonyítás hiányát illetően hangsúlyozták, kellőképpen bizonyították, hogy miért volt szükség a IV. rendű alperes gépparkjának értékesítésére. Ennek fő oka a géppark elavulása volt és a mezőgazdasági termelési lehetőségek beszűkülése. Ez a rendelkezésre álló peradatok alapján bizonyítottá vált a per során. A jogvita szakértői bizonyítás nélkül is eldönthető, az elsőfokú bíróság részéről lényeges eljárási szabálysértés nem történt. Az ingyenesség, illetve a rosszhiszeműség vizsgálatát az elsőfokú bíróság helyesen végezte el, az alperesi álláspontot alátámasztó bizonyítékokat az alperesek újra részletesen felsorolták. Vitatták, hogy a szerződések csalárd célzattal okoztak vagyonsökkenést, ilyen szándék az I. és II. rendű alpereseket egyáltalán nem vezette. Mindezek alapján kérték az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

A fellebbezés **alapos**.

Az ítélet tábla a rendelkezésre álló peradatok alapján szükségesnek találta az alábbiakkal kiegészíteni a tényállást.

A másodfokú eljárás során jogi képviselő útján tett nyilatkozatukban I. és II. rendű alperesek sem vitatták, hogy a 200 millió forintot meghaladó kintlévőség keletkezése olyan súlyosan érintette a IV. rendű alperesi céget, mely helyzetben bármely cég „megroppant” volna (5. számú jegyzőkönyv 2. oldal utolsó bekezdés, 3. oldal 1. bekezdés). A **(cég 3)** által kifizetni elmulasztott vételárral való mihamarabbi elszámolásra való törekvés a hitelezők (beszállítók, szerződött termelők) felé ezért ebben az időszakban prioritás volt a cégvezetési feladatok között. Az alperesek elismerték továbbá, hogy jogilag nem precízen értelmezték a sikerdíj-kikötéssel és elszámolással kapcsolatos szerződési feltételeket. Az időbeli sorrendbe állított tényekből kitűnik az alperesi álláspont szerint, hogy a cég további működtetésére, annak megmentésére irányult az I. és II. rendű alperesek magatartása (5. számú jegyzőkönyv 3. oldal 1. bekezdés).

A IV. rendű alperes anyagi helyzetének megromlását a 2010-től 2016-ig terjedő időszakra nézve a periratok közt rendelkezésre álló saját mérlegadatok is objektív módon, pontosan mutatják. Ezek közül az ítélet tábla kiemeli a saját tőke, az eredménytartalék, mérleg szerinti eredmény, illetve az árbevétel kedvezőtlen alakulását, melyet az alábbi táblázat mutat.

ezer Ft-ban

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Forgóesz-köz	222.108	155.401	203.942	105.219	5.219	42.492	42.539
Saját tőke	19.398	8.178	8.550	-22.501	-72.650	-34.576	-34.561
Eredmény-tartalék	27.497	14.748	3.528	3.900	-27.151	-33.268	-37.576
Mérleg szerinti eredmény	-12.749	-11.220	372	-31.051	-50.149	-4.308	15
Árbevétel			282.000	58.000	2.000	74 e	

Mindezen tényállási adatok, valamint a 2009. februárjában IV. rendű alperes ellen kezdeményezett felszámolási eljárás, továbbá a 2011. februári, az újabb felszámolás megindításának elkerülése érdekében kötött egyezségek azt mutatják, hogy ebben az időszakban a IV. rendű alperes

fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, tekintve, hogy a IV. rendű alperesi gazdálkodó szervezet éveken keresztül nem volt képes esedékes fizetési kötelezettségeinek határidőben eleget tenni, és ezzel a cégvezetés, I-II. rendű alperes által sem vitatottan mindvégig tisztában volt. Erre az időszakra estek a perben kifogásolt adásvételi szerződések megkötésének időpontjai is. A perbeli jogvitára nézve még hatályos Gt. 30. § (3) bekezdés, valamint a Cstv. 33/A. §-ában rögzített speciális jogalkotói elvárás azonban ilyen esetben az, hogy a cégvezetésnek már nem a gazdálkodó szervezet saját, hanem a hitelezők érdekeit kell elsődlegesen szem előtt tartania.

A kiegészített tényállás tükrében az ítéletábra az alábbi jogi álláspontot foglalta el a fellebbezés érdemi elbírálása eredményeként.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítási teherrel kapcsolatban adott téves tájékoztatása súlyos eljárási szabálysértésnek minősül.

A jelen eljárásban még alkalmazandó, a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (Pp.) 3. § (3) bekezdése értelmében a bíróság köteles - egyebek mellett - a bizonyításra szoruló tényekről a feleket tájékoztatni. A Polgári Perrendtartás tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó szabályainak alkalmazásával kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2009. (VI.24.) PK vélemény 4. pontjában kifejtettek szerint a tájékoztatásnak az adott tényállításokra vonatkozóan egyediesítettnek és teljes körűnek, valamennyi elbírálásra kerülő kérelemre kiterjedőnek kell lennie; a tájékoztatási kötelezettség nem teljesíthető csupán a Pp. 3. § (3) bekezdésére és a 164. § (1) bekezdésre történő általános utalással. A tájékoztatást a bíróságnak a fél részére az eljárás olyan szakaszában kell megadnia, amikor már a bizonyítandó tények ismertek, de megállapítható, hogy a fél nincs kellőképpen tisztában bizonyítási kötelezettsége tartalmával. A tájékoztatásnak folyamatosan igazodnia kell a felek per során változó nyilatkozataihoz, követnie kell az esetleges keresetváltoztatásokat, keresetkiterjesztéseket.

Megállapítható, hogy a jelen ügyben a felperes többszöri kérésére az elsőfokú bíróság a 42. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldalán, illetőleg a 60. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldalán adott tájékoztatást a perben a feleket terhelő bizonyítási kötelezettségekről és tényekről. A bíróság első tájékoztatása nem volt pontos, a felmerült bizonyítási kötelezettségeket nem megfelelően jelölte meg, azonban a felek perbeli nyilatkozataiból megállapítható, hogy a téves tájékoztatás ellenére helyesen értelmezték azt. A megismételt tájékoztatás a 60. számú jegyzőkönyvben már megfelelt a bírói gyakorlat elvárásainak. Megjegyzi az ítéletábra, hogy a Pp. 3. § (3) bekezdése szerint a tájékoztatási kötelezettség megsértése még önmagában valóban nem szolgálhat alapul hatályon kívül helyezésre, ezt csak konkrét eljárási szabályok sérelme alapozhatja meg.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság pervezetésének következetlenségét is kifogásolta. Ezzel kapcsolatban az ítéletábra kiemeli a Pp. 206. § (1) bekezdését, amelynek értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg. A bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. Az elsőfokú bíróság szakértő kirendelését kilátásba helyező 34. számú végzése csak „pervezető” jellegű volt, amely az eljárás során feltárt tények és a felek nyilatkozatai tükrében módosítható. E határozatához nincs kötve a bíróság, így az a tény, hogy előbb kilátásba helyezte a szakértő kirendelését, majd utóbb ettől eltekintett, önmagában nem tekinthető olyan eljárási szabálysértésnek, amely indokolná az ítélet hatályon kívül helyezését [Pp. 3. § (4) bekezdés]. A későbbiekben kifejtett jogi álláspontra tekintettel egyébiránt az ítéletábra sem találta szükségesnek jelen perben a szakértői bizonyítás lefolytatását.

A felperes keresetének alapját képező jogszabályi rendelkezés a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. tv. (Cstv.) jelen eljárásban hatályos 40. § (1) bekezdés a) pontja, melynek értelmében a

tudomásszerzéstől számított 120 napon, de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított 1 éves jogvesztő határidőn belül a hitelező - vagy az adós nevében a felszámoló - a bíróság előtt keresettel megtámadhatja az adósnak a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző 5 éven belül és azt követően megkötött, az adós vagyonának csökkenését eredményező szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha az adós szándéka a hitelező vagy a hitelezők kijátszására irányul és a másik fél erről a szándékáról tudott vagy tudnia kellett. A (3) bekezdés szerint, ha az adós a többségi befolyása alatt álló gazdálkodó szervezettel, továbbá, ha a gazdálkodó szervezet a tagjával vagy vezető tisztségviselőjével, illetve annak hozzátartozójával köt szerződést, az (1) bekezdés a) és b) pontjainak alkalmazásában a rosszhiszeműséget, illetőleg az ingyenességet vélelmezni kell.

A jelen perben a támadott jogügyleteket a IV. rendű alperes saját tagjaival, illetve a perbeli időszakban még törvényes képviselőjét ellátó I. rendű alperessel kötötte. Erre figyelemmel a Cstv. 40. § (3) bekezdésében foglalt vélelem rájuk nézve fennáll, a jogügyletek kapcsán az ügyletkötő felek rosszhiszeműségét, illetőleg a szerződések ingyenességét vélelmezni kellett, mely vélelmet az alpereseknek kellett megdöntenie a perben. Az ingyenesség megdöntése érdekében az I. és II. rendű alperes az ellenszolgáltatás tényleges teljesítésére hivatkozott, amely egyrészt kompenzációt (beszámítással történő teljesítést) jelentett, másrészt pedig - két szerződés esetében - átutalással történt meg a vételár kiegyenlítése. A felperes ez utóbbi esetekben a szolgáltatás-ellenszolgáltatás közötti feltűnő értékaránytalanságra hivatkozott, míg a kompenzációval kiegyenlített ingóságok vonatkozásában vitatta, hogy a kompenzációként elszámolt alperesi teljesítések a valóságban ténylegesen megtörténtek-e. Összességében azt is sérelmezte, hogy a kompenzáció folytán a IV. rendű alperes aktív vagyona ténylegesen csökkent, így az adós vagyonszökkenése megállapítható perbeli ügyletek kapcsán. A felperes előbbi előadását az elsőfokú bíróság sem vonta kétségbe ítéletében, azonban a fedezetelvonó szándék bizonyítottságának hiányában megalapozatlannak találta a keresetet.

Az egységes bírói gyakorlat szerint a vételár beszámítás útján történő kiegyenlítésével az adós aktív, a hitelező kielégítésére szolgáló likvid vagyona csökken. A Cstv. azonban elsősorban éppen az adós aktív, a hitelező kielégítésére leginkább alkalmas vagyonát védi; a perbeli ingóságok és ingatlan értékesítésével ez az aktív adósi vagyon csökkent. A vagyonszökkenés a bírói gyakorlat szerint megvalósul akkor is, ha vagyonszökkenéssel járó ügylet (szerződés) eredményeként egyes hitelezői követelések is megszűnnek (BDT2011.2474., BDT2018.3802.).

A felperes nemcsak a kompenzációval történő vételár kiegyenlítési jelleg folytán állította a IV. rendű alperes vagyonában beállt vagyonszökkenést, hanem arra is hivatkozott, hogy a kompenzáció mögött tényleges ellentételezés, árumozgás nem volt, vagyis valójában a szerződések - az átutalással kiegyenlítettet kivéve - ingyenesek voltak. A bírói gyakorlat szerint, ha a vezető tisztségviselő közvetlen hozzátartozóival készpénzben kötött ügyletek létrejöttét teljes bizonyító erejű magánokirattal kívánja bizonyítani, az ingyenesség vélelmének megdöntése érdekében az okiratokban foglalt nyilatkozatok valóságát is bizonyítani kell (BDT2016.3572.). Az elsőfokú bíróság az I., II. rendű alperesek által felajánlott igazságügyi könyvszakértői bizonyítás lefolytatása helyett elfogadta **(könyvvizsgáló neve)** könyvvizsgáló, valamint **(könyvelő neve)** könyvelő vallomását, és mint szakértő tanúk nyilatkozatát értékelte az általuk előadottakat. Ugyancsak elfogadta **(értékbecslő neve)** ingatlan-értékbecslő nyilatkozatát is a perbeli jogügyletek által érintett ingatlan vételárának meghatározásával kapcsolatban. Az I., II. rendű alperesek maguk sem tagadták, hogy az egyes értékesített vagyontárgyakat, azok könyv szerinti értékéhez képest alacsonyabban állapították meg azok értékelésekor, azonban az ingóságok és az ingatlan tényleges forgalmi értékének meghatározása érdekében a felperes által felajánlott szakértői bizonyítást az elsőfokú bíróság mellőzte.

Szakértői bizonyítás hiányában az valóban nem állapítható meg, hogy az I-II. rendű alperesek a perben az ingyenesség törvényi véelmét megtudták-e dönteni. Az általuk a periratokhoz csatolt okiratokból még kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy a kompenzációval érintett termények értékesítése a valóságban ténylegesen megtörtént-e a IV. rendű alperes részére. Az e körben elmaradt, szükségesnek tűnő szakértői bizonyítás hiánya miatt a kompenzáció ügyletek visszterhessége kétséges, ez azonban nem akadályozza a jogvita másodfokú érdemi elbírálását, mivel az ítélet tábla álláspontja szerint az alperesek a rosszhiszeműség véelmét bizonyosan nem tudták megdönteni. E jogkövetkeztetés levonásához az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítást az ítélet tábla elegendőnek találta. A jó- vagy rosszhiszeműség, mint szubjektív kategória adott esetben nem a tanúsított (aktív vagy passzív) magatartás, hanem az átruházó adósnál az akarat, a jogszerző alpereseknél pedig a tudat szubjektív minősége. Az I. - II. rendű alpereseknek nem volt elég azt bizonyítaniuk, hogy az adós fedezetelvonó szándékáról nem tudtak, bizonyítaniuk kellett azt is, arról tudniuk sem kellett, nem is tudhattak (BDT2016.3572). Mivel az eladó törvényes képviselője és a vevők között személyi azonosság illetve közeli rokoni kapcsolat állt fenn, a szándék ismeretének a hiányát nem tudták bizonyítani, hiszen I-II. rendű alperesek, mint a IV. rendű alperes tagja, és ügyvezetője az adásvételi szerződések megkötésekor pontos ismeretekkel rendelkeztek a társaság fentiekben már részletezett, kiegészített tényállásban ismertetett, jelentősen megromlott anyagi helyzetéről, likviditási problémájáról.

Az ítélet tábla felhívja a figyelmet továbbá arra, hogy a Cstv. 40. § (3) bekezdés szerinti rosszhiszeműség és ingyenesség véelme kiterjed arra is, hogy a felek által kötött ügyletek a hitelezők kijátszására irányuló szándéknak megfelelő, célzott eredményt érték, azaz a többi hitelező kielégítési alapját - akár csak részben is - elvonták, továbbá, hogy az átruházás esetén az átruházott vagyontárgyakért fizetendő vételár - rosszhiszeműen - oly módon került meghatározásra, hogy a vagyontárgyat megszerző fél terhére csak a legszükségesebb tartozás keletkezzen. Ezzel a vagyontárgyak vételárral nem fedezett értéke a hitelezők elől elvonásra került. A Cstv. 40. § (1) bekezdésének jogintézménye egy, a Ptk. 203. § (1) bekezdéséhez hasonló - ahhoz képest speciális csődjogi tényálláson alapuló - fedezetelvonó tényállást hivatott szabályozni, alkalmazásának előfeltétele tehát a fedezetelvonás tényleges bekövetkezése. Amennyiben a szabályozás hatálya alá eső ügyletek azzal az objektív eredménnyel járnak, hogy megkötésük, illetve teljesítésük miatt valamely hitelező a felszámolás során követelésének kisebb hányadához jut hozzá, mint amihez a támadott ügyletek hiányában részesült volna, úgy a fedezetelvonás már megvalósul. A megtámadás nem lehet alapos tehát pusztán akkor, ha a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételek (vagyoncsökkenés, hitelezők kijátszásának szándéka, rosszhiszeműség) megvalósulnak ugyan, de az ügylet mégsem jár a hitelezők megkárosításával, követelésük kielégítési alapjának elvonásával (BDT2011.2474.). Jelen ügyben egyértelműen megállapítható, hogy a kompenzációs ügyletek folytán felperes kielégítési hányada csökkent, hiszen a felszámolási eljárásban egyedül ő rendelkezik határidőben bejelentett és nyilvántartásba vett, ki nem egyenlített hitelezői igényekkel, míg I-II. rendű alperesek vételárkövetelései már a felszámolás előtt, felperest megelőző kielégítést nyertek.

Az alperesek **(személy 3)** tanú meghallgatásával kívánták igazolni azt, hogy a perbeli jogügyletek megkötésének idején alappal nem kellett számolniuk a felperes sikerdíj követelésének kielégítésével. **(Személy 3)** tanúvallomását az ítélet tábla az elsőfokú bíróságtól eltérően nem fogadta el hitelt érdemlő bizonyítékként, mivel érdektelensége a perbeli adatok alapján nem állapítható meg, figyelemmel arra, hogy a felperessel szemben korábban indított munkaügyi pert elvesztette. Megjegyzi az ítélet tábla, hogy a IV. rendű alperes és a felperes között létrejött megbízási szerződés 4. pontjában megjelölt ellenszolgáltatás esedékességére vonatkozó esetleges szóbeli szerződésmódosítást valójában a tanú nem erősítette meg a meghallgatása során. Ott a tanú csak az

alperesi - utóbb tévesnek bizonyult - szerződésértelmezés lehetőségéről nyilatkozott. Ettől függetlenül a megbízási szerződés hatályos alperesi felmondása már mindenképpen azonnali elszámolási kötelezettséget keletkeztetett a felek között, függetlenül az ellenszolgáltatás szerződésben meghatározott esedékességétől (rPtk. 321. § (1) bekezdés, 319. § (2) bekezdés). Az I-II. rendű alperesek tehát alappal nem hivatkozhattak arra a perben, hogy a IV. rendű alperes felperessel kötött megbízási szerződésének felmondását követően a velük megkötött jogügylet kapcsán nem kellett számolnia a IV. rendű és az I. rendű alperesnek a felperes felé fizetési kötelezettséggel. Nem jogkövető magatartásként értékeli az ítéletábra, hogy a IV. rendű alperes a **(cég 3)**-mal szembeni követeléséből befolyt részteljesítésekből - az eredeti 263.061.295,- forintos követeléséből a felszámolási eljárásban már csak 113.694.761,- forintot érvényesített - nem képezett tartalékot a felperes követelésének kiegyenlítésére a közöttük folyó peres eljárás esetleges elvesztésének esetére. Emellett téves az alperesi álláspont a tekintetben, hogy a vitatottság és a szerződésértelmezési eltérés miatt 2011-2012. években még nem kellett figyelembe vennie a felperesi követelést. Az alperesi oldal helytelenül tekintette úgy az előzményi per eredményét, hogy csak a jogerős ítéletből, utólag értesült a felperes sikerdíjra való jogosultságáról és annak összegéről. A helyes szerződésértelmezést bár utólag közli a bíróság ítélete meghozatalakor, annak indokolásában, megadva a helyes szerződésértelmezés jogi indokait is, ezt azonban visszamenőlegesen teszi, tehát abban foglalt állást, hogy valójában már a tényállás korábbi időszakában mi lett volna a helyes jóhiszemű, jogkövető magatartás az utóbb marasztalt fél esetében. Ez nem jelenti azt, hogy már az alapul szolgáló tényállás időszakában ne kellett volna e szerint eljárnia, és helyesen értelmeznie a szerződést, a követelést jogellenesen vitató félnek. A IV. rendű alperest tehát nem mentesíti a sikerdíjfizetés elmulasztásának felróhatósága alól az, hogy a jóhiszemű magatartással kapcsolatos elvárásokról, a helyes jogkövetésről utóbb értesült az előzményi perben hozott bírósági ítéletből. Valójában már a megbízási jogviszony megszűnésekor és az akkor vele hatályosan közölt felperesi felszólításokból a IV. rendű alperesnek, illetve a törvényes képviselőt ellátó I. rendű alperesnek helyes jogértelmezéssel azt a következtetést kellett volna levonnia, hogy vitatása ellenére egy hatályos hitelezői igényt támasztott vele szemben a felperes. A sikerdíj, mint megbízotti jutalék-elszámolás már ekkor esedékessé vált, ezzel érdemben számolnia kellett volna a IV. rendű alperesi megbízónak. A 2011-2012. évi vagyonegyeztetések ezért a már ekkor jogszerűen bejelentett felperesi igény fedezetének elvonását célozták, ezért rosszhiszemű, csalárd ügyleteknek minősülnek.

Az I. és II. rendű alperes az elsőfokú eljárásban arra hivatkozott, hogy objektív, valós okok miatt váltak szükségessé a perben támadott jogügyletek, azok IV. rendű alperes üzleti, gazdasági érdekeit szolgálták. Ezzel kapcsolatban az ítéletábra visszautal a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet esetére előírt speciális törvényi szabályok elvárásaira [Gt. 30. § (3) bekezdés, Cstv. 33/A. § (1), (3) bekezdés]. A társaság ügyvezetésének ilyen helyzetben már a hitelezők érdekeit kell fokozottan szem előtt tartania, mely törvényi követelmény perbeli esetben nem valósult meg. Az I-II. rendű alperes kitértek még a termőfölddel kapcsolatos jogszabályváltozásra, a 2008-ban kibontakozó gazdasági világválságra, illetőleg a perbeli időszakot megelőzően hirtelen keletkezett nagy kintlévőségükre, a **(cég 3)** vonatkozásában. Állították, hogy ezek miatt szerkezetváltást kellett megvalósítani a IV. rendű alperesnél, ennek eredményeként a saját termelés megszüntetéséről döntöttek, ez tette szükségessé a termelőeszközök eladását. Kétségtelen, hogy a támadott jogügyletek és a IV. rendű alperes elleni felszámolás megindulása között mintegy 3-4 év telt el, miközben a IV. rendű alperes gazdálkodásához felvett hitelek, illetőleg biztosított tagi kölcsönök visszafizetésre kerültek, és csak a felperes, valamint a NÉBIH, továbbá az I. és II. rendű alperesek tagi kölcsönei nem kerültek kielégítésre. A cég helyzetének bizonyos szintű utólagos stabilizálása nem változtat azon a megítélésen, hogy az adásvételi szerződéskötések időszakában a IV. rendű alperes még fizetéseképtelenséggel küzdött, mely körülmény a felperesi hitelező érdekeinek különös

figyelembevételét követelte volna meg, melyet a cégvezetés felróható módon elmulasztott.

Az nem volt vitatott a felek között, hogy a IV. rendű alperes a **(cég 3)** elleni perben, majd a felszámolási eljárásban saját nevében érvényesítette a felperesnek járó sikerdíjat, illetve a **(cég 3)** felszámolását megelőzően követelésének jelentős részéhez hozzájutott és a felszámolási eljárás végén mintegy 50 millió forint kielégítést kapott a **(cég 3)** vagyonából. Ezen vagyonyhányad ugyanakkor csak kis részben készpénz, nagyobb részben gyakorlatilag behajthatatlannak minősülő követelés volt.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában a hitelezők kijátszására irányuló szándékot egyebek mellett azért sem találta megállapíthatónak, mivel az alperesek javára értékelte a IV. rendű alperes jogügyletet követő kiegyenlített gazdálkodására, tovább működésére vonatkozó előadásokat. Az elsőfokú eljárás során (a keresetlevélhez) becsatolásra kerültek a IV. rendű alperes 2010-2016. közötti éves beszámolóit, melyek táblázatba foglalt adataival az ítéletábra szükségesnek találta kiegészíteni a tényállást. A mérlegekből megállapítható, hogy az adós forgóeszköz-állománya 2010-től kezdődően (2012. évet kivéve) folyamatosan csökkent, 222 millió forintról a felszámolás kezdő időpontjára 42 millió forintra. A készlet, követelés és pénzeszköz-állomány hasonló nagyságrendű csökkenést mutat, ugyanakkor a mérleg szerinti eredmény a vizsgált időszakban - a 2012. év kis mértékű, 372.000,- forint összegű pozitív eredményt kivéve - folyamatosan negatív összeget tartalmaz (-12 millió és -50 millió között). A IV. rendű alperes árbevétele csak 2012-2015. között ismert, az a 2012. évi 282 millióról 2013-ra 58 millióra, 2014-re 2 millióra, majd 2015-ben 74.000,- forintra csökkent. Az adatsorokból megállapítható, hogy a perben támadott jogügyletek megkötésének időszakától kezdődően a IV. rendű alperes gazdasági működése lényegében folyamatosan leépült, beszűkült, eszközállománya csökkent, míg tartozásai növekedtek, a cég egyre növekvő veszteséget termelt egészen a felszámolási eljárás megindításáig.

A már említett bírói gyakorlat más hitelező kijátszását megalapozó tényállásnak tekinti azt is, ha az egyik hitelező a beszámítással a teljes követeléshez jut hozzá, míg a többi hitelező csak részben vagy egyáltalán nem. A felszámolási eljárásban utóbb a bejelentett és nyilvántartásba vett hitelezői igények kielégítése az adós vagyonából már csak a Cstv. 57. § által meghatározott sorrendben lehetséges (BDT.2010/122. számú eseti döntés). A perbeli esetben ez azt eredményezte, hogy az I., II. rendű alperes, mint a fizetéseképtelen helyzetbe jutott IV. rendű alperes hitelezői a felperesi hitelezőt megelőzően jutottak beszámítás útján vételár-követelésük kielégítéséhez. A szerződéskötések időpontjában a IV. rendű alperes még nem állt felszámolás alatt, a Cstv. 57. §-ában foglalt rangsor valóban csak a felszámolási eljárás során bejelentkezett hitelezők kielégítési sorrendjének megállapítására szolgál, azonban a bírói gyakorlat szerint a hitelezői érdekek védelmében a Cstv. 40. §-ában törvényileg meghatározott visszamenőleges határidőn belüli megtámadás lehetősége mutatja, hogy ezen időtartam alatt kötött szerződések megtámadása esetén is vizsgálni kell, hogy valamely hitelező követelése teljes összegben kiegyenlítésre kerül, szemben a felszámolási eljárás során azonos csoportban található más hitelező követelésével. Mindezekre tekintettel felperes hitelezői érdekeivel ellentétes, és az ő kijátszásaként értékelendő a kompenzálassal történő vételár kiegyenlítésekkel kapcsolatos jogi megoldás az alperesi oldalon. Az előbbiekből az következik, hogy a felperes eredményesen támadta az I., II. rendű alperesek és a IV. rendű alperes között létrejött jogügyleteket, a vélelemmel szemben az alperesi oldal nem tudta bizonyítani, hogy nem a felperesi hitelező fedezetének elvonására irányultak a IV. rendű alperes vagyonát elidegenítő szerződések, ezért azok a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerinti törvényi feltételek megvalósulása folytán érvénytelenek.

Az elsőfokú bíróságtól eltérő, fentiekben kifejtett bizonyíték mérlegelésre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság fellebbezéssel teljes egészében támadott ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése

szerint megváltoztatta, megállapította az I. és a II. alperesek, valamint a IV. alperes közötti jogügyletek érvénytelenségét és a Cstv. 40. § (1a) bekezdésére figyelemmel a rPtk. érvénytelen szerződésre vonatkozó jogkövetkezményi rendelkezéseinek megfelelően kötelezte az I. és II. rendű alpereseket a kompenzációval érvénytelenül kiegyenlíteni kívánt szerződésben megállapított vételárak tényleges, pénzbeli megfizetésére IV. rendű alperes javára. A jogkövetkezmény alkalmazását illetően az eredeti állapot helyreállítása körében a helyes jogalkalmazási megoldás ilyen esetben az, ha az I., II. rendű alperesi vevőket a vételárak tényleges, pénzbeni kifizetésére kötelezi a bíróság, akik az eredeti állapotnak megfelelően a mezőgazdasági termények eladásából fennmaradt vételárigényeiket az utóbb már felszámolás alá került IV. rendű alperessel szemben hitelezői igényként érvényesíthetik. A beszámítási ügylet érvénytelensége jogkövetkezményeként tehát a IV. rendű alperesnek vételárra vonatkozó igénye az I., II. rendű alperest marasztaló ítélet folytán kerül kielégítésre.

A banki átutalással, vagyis tényleges pénzbeli juttatással kifizetett vételárak (egy ingóság és az ingatlanra vonatkozó szerződések) esetében az eredeti állapot visszaállítás úgy történik, hogy az I. rendű alperesi vevőt kötelezte a bíróság az ingatlan és az ingóság IV. rendű alperes javára történő birtokba, illetve tulajdonba adására, ezáltal mindkét vagyontárgy visszakerül a felszámolási vagyonba. A IV. rendű alperes ugyanakkor a felszámolási eljárás szabályai szerint a szerződésekben megjelölt vételárakat tartozik visszafizetni az alperesi vevő részére. Ez oly módon történhet, hogy erre nézve hitelezői igénybejelentést tehet az I. rendű alperes, hiszen javára történő jogerős marasztalás is történt ezen vételárigények esetében. Az ingatlanra nézve a III. rendű alperest a tulajdonjog-visszajegyzés tűrésére kell kötelezni. Emellett a bíróság megkeresni rendelte az illetékes ingatlanügyi hatóságot a tulajdonjog-visszajegyzés, illetve az illetékes közlekedés igazgatósági hatóságot az ingóság tulajdonjogának IV. rendű alperes javára történő visszajegyzése érdekében.

Az ítélet tábla a megváltozott pernyertességre figyelemmel mellőzte a felperes perköltség- és illetékfizetésre kötelezését.

A felperes fellebbezése eredményes lett, ennek folytán teljes egészében pernyertessé vált, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdésére és a 82. § (1) bekezdésére figyelemmel az ítélet tábla az I. és II. rendű alpereseket egyetemlegesen kötelezte a jogi képviselővel eljáró felperes első- és másodfokú eljárási költségeinek megtérítésére. Az ügyvédi munkadíj összegét az ítélet tábla 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3)-(5) bekezdés szabályai szerint a teljes (34.616.401,- forint) pertárgyértékhez igazodóan határozta meg.

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt első- és másodfokú eljárási illeték megfizetésére a Pp. 78. § (1), a Pp. 82. § (1) bekezdésére és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. § (3) bekezdésére figyelemmel a marasztalással érintett, pervesztes I. és II. rendű alperesek egyetemlegesen kötelesek. Az illetékek mértékét az ítélet tábla az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján a törvényi maximum összegekben (1,5 millió, 2,5 millió forint) állapította meg.

Szeged, 2019. október 18.

Dr. Hámori Attila s.k.. Dobler László s.k.. Béri András s.k.
a tanács elnöke előadó bíró

táblabíró

